

Kommunen har navn efter landsbyen *Høje Taastrup*. Selvom det meste af landsbyen *Høje Taastrup* er væk i dag, så er de rester, der er tilbage, til gengæld et besøg værd, da de bl.a. rummer en kirke fra middelalderen og et par af de gamle sociale institutioner. *Kragehave*, der ligger i forlængelse af Høje Taastrup, er derimod meget velbevaret landsby. Glæd dig til at se de mange gamle gårde og huse.

--Navnet *Høje Taastrup* blev første gang registreret i 1150 som *Torstenstorp* og betyder *Thorstens udflytterbebyggelse*. I 1600-tallet blev ordet *Høje* tilføjet navnet, så landsbyen fremover kom til at hedde *Høje Taastrup*.

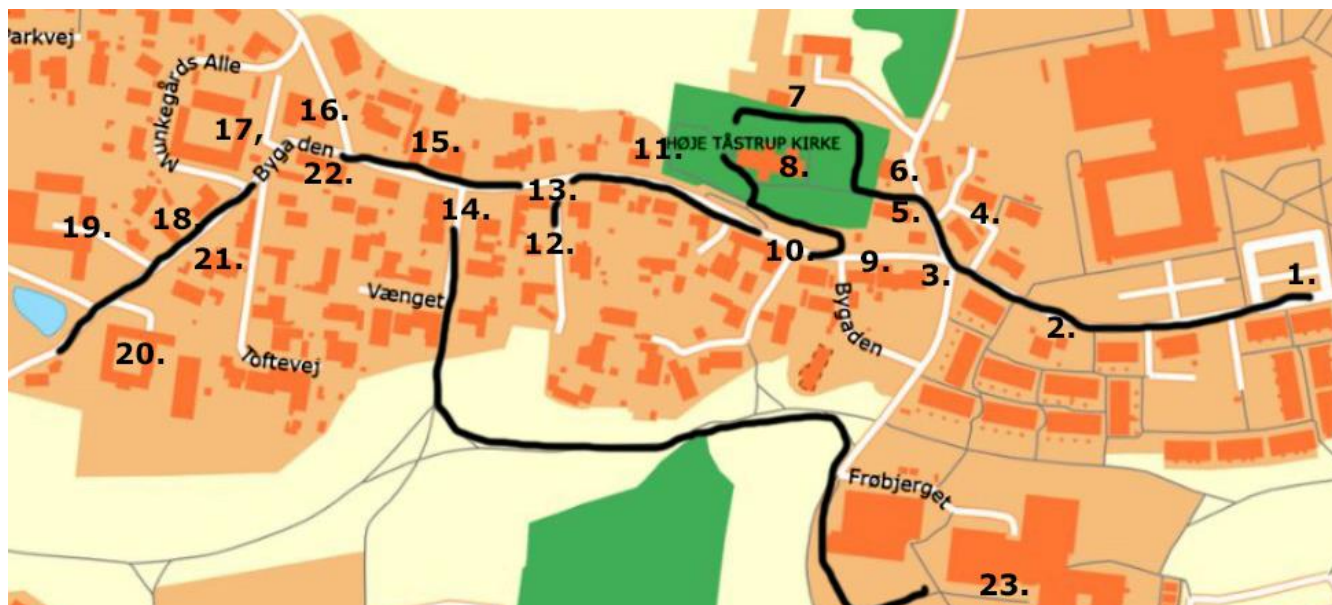
--Navnet *Kragehave* blev første gang registreret i 1335 som *Kraghehawæ*, som betyder *en indhegning (have) med krager*. Førhen var *Høje Taastrup* en mellemstor landsby, der talte 12 gårde og 16 huse. *Kragehave* var derimod en lille landsby med 5 gårde og et par huse.

--Har du børn med på turen, kan du evt. scanne denne kode og supplere denne byvandring med: *Historisk skattejagt for børn og voksne gennem Høje Taastrup og Kragehave*.

Du finder denne folder og andre historiske byvandring i Høje-Taastrup Kommune på Høje-Taastrup Turistforenings hjemmeside: <https://hojetaastrup.dk/> under OPLEVELSER under *Historiske byvandring*.

Høje Taastrup og Kragehave

Turen gennem Høje Taastrup er til fods. Start ved Høje-Taastrup Kommunes Rådhus.

moderne 7-etages rådhus rejser sig tæt herved.

Læg mærke til den spændende *udsmykning* i rundkørslen op til rådhuset af *Kasper Heiberg*. Her ses bl.a. et oprejst fortov.

Foran rådhuset står en stor skulptur, *Thors Hammer*, af *Børge Jansberg*. Hvert år danser kommunens nyudklækkede studenter rundt om den.

På rådhusets facade ses kommunens byvåben fra 1952. De fire kløvere symboliserer, at Høje Taastrup førhen var et bondesamfund. Den gule bund viser, at det var en meget frugtbar jord her. De røde mure fortæller, at Høje Taastrup ligger mellem 2 byer: København og Roskilde.

Gå til højre op imod landsbyen.

2. Forskole 1904-75 Bygaden 25)

Det røde hus er forsynet med årstallet 1904, er en gammel forskole. Den blev bygget i 1904 til kommunens yngste med skolestue i stueétagen og beboelse for andenlæreren på 1.sal. Forskolen blev nedlagt i 1975. Herefter holdt en specialske, *Øtofteskolen*, til i den gamle forskole indtil 2012. I dag er den gamle forskole omdannet til privatbolig.

3. Brugsen 1890-1985

Bygaden 45). Længere fremme ses et større hus. Det er den gamle Brugs. I **1890** åbnede **Brugsen** i den lille bygning til højre, der ligner en garage. I 1928 byggede Brugsen det store hus og holdt til her indtil 1985. I dag er det en privatbolig.

4. På den anden side af gaden, hvor der i dag ligger 5 dobbelthuse fra 2016, lå **Høje Taastrup Skole** fra **1884 til 1975**. Oprindeligt var der bolig i den ene ende af huset for 1. læreren og klasselokale i den anden ende. Dertil havde skolen fra 1930 en gymnastiksal, der lå på tværs af skolen. Siden holdt *Øftes skolen* til her, indtil den i 2012 flyttede ud på Sengeløse Skole.

Vend dig og se over mod kirken.

5. Høje Taastrups ældste bevarede skole 1740-1884 (Bygaden 36)

Det røde hus med stråtag

rummede fra 1740'erne og frem til 1884 Høje Taastrup Skole. Dengang var der skolestue i den ene ende af huset og bolig for læreren i den anden ende. Huset er i dag en privatbolig og er blevet gennemrestaureret.

6. Legathuset fra 1747

(Præstegårdsvej 1).

På den anden side af indgangen til kirkegården ligger legathuset. Bemærk, at Legathusets ene mur er identisk med kirkegårdsmuren på

dette sted. *Jens Andresen*, der ejede godset *Benzonsdal* fra 1744-57, skænkede i 1740'erne bl.a. et legat til dette grundmurede aftægts- og fæstehus for tidligere fæstere under Benzonsdal. På gavlen ud mod kirke ses initialerne **JAS**, der henviser til godsejer *Jens*

Andresen og årstallet **1747**, hvor huset blev opført. På den anden gavl står **JAB** for fru, *Ida Amalia Barfoed*. Førhen yndede bønderne at sige, at initialerne stod for *I arme bønder, I arme syndere*. Legathuset havde førhen fire værelser med plads til otte. Nu er det en lejlighed.

Følg kirkegårdsmuren til højre. Længere fremme ses en port ind til præstegården. På hver side er der en mindetavle

7. Mindetavler ved indgang til præstegården

Til venstre ses en mindetavle over slaget i 1149 mellem kongerne *Svend* og *Knud* foran *Høje Taastrup Kirke*.

Saxo fortæller i sin *Danmarks Krønike*, at kong *Knud* af Jylland i 1149, mens kong *Svend* af Sjælland var i Skåne, sejlede ind igennem Roskilde Fjord, hærgede og plyndrede Roskilde og tog østover. Han beretter, at kong *Svend* snart efter samlede nogle mænd, fulgte efter kong *Knud* og indhentede ham og hans følge foran Høje Taastrup Kirke. Her begyndte den to kongers mænd at kæmpe. De to konger deltog dog ikke selv i slaget. Ifølge *Saxo* måtte kong *Knud* ikke for sine mænd, fordi han var for ung, og kong *Svend* flygtede. Trods flugten blev kong *Svend* siden udråbt som sejrherre, fordi det var hans mænd, der sejrede.

Til højre ses en mindetavle over **Svenskekrigen og fredsfor-handlingerne 1658**. Mens *Svend Gønge* og hans folk i begyndelsen af 1658 prøvede at holde svenskerne i skak, blev der forhandlet fred i Høje Taastrup Præstegård fra den 16. til den 18. februar 1658. Freden blev den hårdeste fred i Danmarkshistorien, idet vi her mistede Skåne, Halland og Blekinge i Sverige, Bohus og Trondhjem Len i Norge, samt Hveen og Bornholm. Bemærk, at de tabte landsdele mindes i gadenavnene i dag.

Bag mindepladerne ses **Høje Taastrup Præstegård**. Den blev bygget i 1855, mens en grundtvigiansk præst, *pastor Fenger* var præst her. Præstegården var indtil en brand i 1935 en firlænget gård, hvor en af længerne var identisk med kirkegårdsmuren.

I dag er præstegårdens gule stuehus og lidt af kuskefløjen bevaret. Når præsten skal i kirken, går han gennem den lille port mellem mindepladerne. Gangen kaldes *præstegangen*, dels fordi det er præstens vej til kirken, dels fordi flere præster ligger begravet her.

8. **Høje Taastrup Kirke** er bygget af frådsten. Kirken bestod oprindeligt af et romansk skib og et mindre kor opført i perioden 1050-1150. Siden blev den udvidet. *Våbenhuset* mod nord (*kvindernes indgang*) er ca. fra år 1200. *Sakristiet* mod nord er bygget i perioden 1250-1400. *Tårnet* mod vest er bygget omkring 1400. *Våbenhuset* mod syd (*mændenes indgang*) er bygget mellem 1250-1400 og er i dag indgangen

til kirken. Bemærk den flotte renæssancefacade på våbenhuset mod syd.

Lindormen omkring Høje Taastrup Kirke

Fra facts til sagn. Et vandragsagn beretter, at en lindorm engang lagde sig omkring kirken med halen ved kvindernes indgang mod nord og gabet ved mændenes indgang mod syd, så ingen kunne komme ind i kirken.

De gæve landsby-kvinder tog nu kampen op og opfostrede en tyrekalv med fløde. Da der var gået tre år, førte fire unge hvidklædte piger tyren op til lindormen, der hurtigt blev dræbt. Beboerne kunne fremover atter komme i kirke.

Hvis kirken er åben, så gå ind i kirken, ellers få fat i graveren, der har en nøgle.

Kirken har et flot *krydshvelv* fra 1400-tallet. *Alteret* er fra 1614. Bemærk, at det danske rigsvåben er anbragt øverst. *Alterbordet* har et renæssancepanel fra 1584. Det forestiller Kristus og hans apostle.

Apostlen Bartholemæus, som kirken oprindeligt blev viet til, ses på nordsiden med en kniv, fordi han blev flået levende.

De *to lysestager* på alteret er fra 1500-tallet.

Til højre for alteret står en *foldebænk*, et specielt møbel her fra He-

deboegnen, hvor man kan vende ryglænet. Den er malet i denne egns karakteristiske farver: grøn og rød.

Kirkens *prædikestol* er fra 1620, og *kirkestolene* er fra 1862.

I kirken hænger en *kårde* fra en svensker, *fændrik Johan Schytte*, der døde den 20. februar 1659. Han blev dødeligt såret, da svenskerne den 11. februar 1659 forsøgte

at indtage København. Det siges, at tages kården ned, bryder krigen med svenskerne atter ud.

I 1700-tallet ejede godset *Benzonsdal* kirken. I kirken ses *to plader*, der nævner *Peder Benzon*, der grundlagde *Benzonsdal* i 1730. I gulvet i sakristiet findes *Jens Andresens fundats*, der omtaler hans legat til Legathuset og til skolen (*se punkt 5 og 6*).

Bemærk ude på kirkegården *Pastor Fengers gravsten* til venstre for indgangen. Da salmedigteren *B.S. Ingemann* i 1850'erne besøgte pastor Fenger, skrev han et digt til ham, som i dag hænger i præstens stue prentet i guld på marmor.

Her ligger hunden begravet

Selvom Høje Taastrup præstekald var et af de største i landet (ca. 180 td. land), fortælles det, at en kone fra *Taastrup Valby* i 1640'erne bestak præsten. Han begravde hendes hund på kirkegården, mod at hun tilskødede ham og kirken lidt jord. Så her på Høje Taastrup kirkegård *ligger hunden begravet*.

Gå ud ad den port, der ligger lige frem. Til venstres ses "Brugsen" fra en anden side.

9. Bager (Bygaden 47)

I det lille gule hus ved siden af *Brugsen* fra 1888. Fra begyndelsen af 1900-tallet holdt en bager til her. I dag er huset en privatbolig

10. Smedjen 1777-1890

Til den anden side (*Bygaden 53*) ses et hvidt hus med sort bindingsværk. Fra 1777-1890 lå der en Smedje her. Smedjen havde tidligere lidt jord og blev pga. dens placering over for kirken kaldt *Kirkebakkegård*. Huset

her ser gammelt ud, men det meste af huset blev nedrevet 2001 og siden genopført. Huset var på det tidspunkt beboet af de katolske Assumptionssøstre og fik navnet *Klostergården*. De fraflyttede i 2011. Huset er i dag en privatbolig

I *nabohuset* på hjørnet (*Bygaden 55*) fra 1920 boede **graveren** førhen. I huset tæt herved fra 1910 (*Bygaden 59*) boede **skomageren**.

11. Høkeren, den første

købmandsbutik (*Bygaden 40*)

I det grå hus fra 1877 på den anden side af vejen holdt en **høker** til fra sidste halvdel af 1800-tallet. Stalden i længen bagved blev førhen kaldt *Salen*, da man dengang bla. samledes til fastelavn her.

Gå evt. et lille smut ned ad strædet til venstre.

12. Her ses et **gammelt stråtækt** hus (*Bygaden 63*) fra 1900. Det er et af de gamle husmandshuse, der førhen havde 3 td. land ved Taastrup Huse.

13. Husmandshus (Bygaden 65)

Det hvide hus fra 1877 var et gammelt husmandshus med 3 td. land i Taastrup Huse. Maleren L.A. Ring har forevigt det.

14. **Ved Vænget** går du ind i nabolandsbyen *Kragehave*, der er en idyllisk landsby med gamle gårde og huse. Vejen danner skel mellem Høje Taastrup og Kragehave.

15. På højre hånd ses kort efter **tre smukke gamle huse**. Først ses et gammelt rødt daglejerhus fra 1778 med stråtag (*Bygaden 48*).

Det hvide nabohus (*Bygaden 50*) fra 1878 med gavlbord mod vejen var et dobbelthus. Førhen boede **huggeren** i den bagerste del af huset.

Det smukke hvide stråtækte hus med sort bindingsværk (*Bygaden 52*), der kan trække tråde tilbage til 1600-tallet var førhen et **husmandshus** med 3 td. land. Fra 1873 var her desuden **høker** i venstre del af huset. I loen bag huset blev der tidligere holdt fastelavnsgilde.

16. Nabohuset (*Bygaden 54*) fra 1850 var også et gammelt husmandshus med 3 td. land. Her boede **kalkbrænderen** førhen.

Pladsen foran huset og Ny Munkegård hed **Tobakstorvet**, fordi de unge mænd førhen samledes her til en pibe tobak.

17. **Ny Munkegård** (*Bygaden 56*) afslører med sine buede gule vægge og det røde bindingsværk, at du står foran en af Kragehaves fem gamle gårde. Bemærk, at bjælkerne stikker frem for oven. Gården hed førhen *Mølleagergård*. Den blev i 1900-tallet solgt til frøfirmaet *Ohlsens Enke*. I 00'erne blev gården ombygget til flere privatboliger.

18. Husmandssted (Bygaden 58)

Længere fremme ses et gammelt husmandshus, der førhen havde med 3 td. land. I længen med gavlbord mod vejen, var der førhen tærskelo. I huset bagved var der stald i den højre del og beboelse i den venstre del. På pladsen mellem huset og nabogården var der førhen en hesteomgang. I dag er huset en privatbolig

Ole Bendtsen, der var husmand, boede her, inden han på sine gamle dage i 1780 flyttede op i Legathuset. En tysk tegner, Funch, tegnede ham i 1782.

19. **Engbjerggård** (Bygaden 60) er den anden af Kragehaves gamle gårde. Selvom længen ud mod vejen er bygget i gule sten, kan du i porten og i gården se, at der blot er mure bygget uden på en smuk gammel lerklinet gård, gul med rødt bindingsværk.

Nyd længere fremme synet af gården, der smukt spejler sig i et idyllisk gadekær. Kæret her er fra 1900-tallet. Byens gamle gadekær ligger længere oppe ad Kragehave Parkvej.

På den modsatte side ligger et gammelt hus. Det er den sidste hus i landsbyen. *Vend om og gå tilbage.*

20. Valdemar Andersens gård (Bygaden 81).

Valdemar Andersens gård ligger på den anden side og er den tredje af Kragehaves gamle gårde. Det er en velbevaret hvid gård.

I dag er der en hønsegård foran gården, der understreger den landlige idyl.

21. Det mørkegrå hus (Bygaden 77) blev bygget i 1907 til en niece til en høker, der førhen lå foran Valdemar Andersens gård. Fra **1936 til 1966** holdt **Slagter Kragh** til her. Slagteren kørte ud med kød og havde et mindre kødudsalg til venstre. I midten var der bolig, til højre stald til tre heste.

Længere fremme ligger **Toftevej**. Her lå førhen to af de gamle jordløse huse. Mens vejmanden tidligere boede i det første hus, boede en silkehandler i det lerklinede hus, der var bygget i 1817 (Toftevej 3). I bunden af gaden, hvor der i dag ligger nogle nye huse, lå **Kragehavegård** oprindeligt.

Huset var et gammelt husmandshus, der tidligere havde 3 td. land. Ligesom mange af de andre huse i Kragehave fæstede det under Den Nissenske Stiftelse i København.

Bemærk husets buede vægge. Først ses den gamle stald til højre. I midten var der privatbolig. Husets venstre del er senere tilføjet som en aftægtsbolig. Her boede en overgang den kloge kone i Kragehave.

Fortsæt længere frem og nyd gensejdet med de gamle huse. Gå ned at Vænget, der fører over i et stisystem. Drej til venstre og gå hen til Høje Taastrup Gymnasium.

Førhen dannede **Højgård** og **Frøgård** en indgangsportal til landsbyen Høje Taastrup. I dag er begge gårde nedrevet. Men *vandtårnet*, der lå lige foran Højgård, ligger her fortsat og er i dag udkigstårn

23. Hvor Frøgård før lå, ligger i dag **Høje Taastrup Gymnasium** (Frøgård Allé 10).

Høje Taastrup Gymnasium er tegnet af arkitekt *Henning Larsen*. Han blev kaldt lysets mester. Der er da også et meget flot lysindfald i denne spændende bygning. Bygningen er fra 1981 og holdt i hvidt og blå.

I gården ses en sten af *Poul Gernes*. Stenens udsmykning indgår i gymnasiets logo i dag.

Afslut turen med at gå op i vandtårnet. Herfra kan du nyde udsigten over det nye Høje Taastrup, hvor det nye rådhus er ved at tage form.

Har du lyst til at fortsætte med en anden Historisk byvandring i Høje-Taastrup Kommune så scan koden eller klik dig ind på <https://hojetaastrup.dk/> under **Oplevelser**. Under Historiske byvandring. *God fornøjelse!*

